

คำแนะนำเรื่องการฉีดวัคซีน COVID-19

ในผู้ป่วยที่ได้รับหรือรอรับการปลูกถ่ายอวัยวะ

รศ. พญ.สิริอร วัชรานานันท์

อ. นพ.จักรพงษ์ บรูมินเหนทร์

อ. นพ.จักษพัฒน์ วนิชานันท์

รศ. นพ.เมธี ชยะกุลศิริ

ชนิดของวัคซีน COVID-19 ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศไทย

1. วัคซีนชนิดเชื้อตาย (inactivated virus) ได้แก่ **Sinovac**

2. วัคซีนชนิดพัฒนามาจากไวรัสพาหะ (viral vector) คือ adenovirus โดยอาศัยการตัดแต่งทางพันธุกรรมนำเอาส่วน spike ของไวรัส COVID-19 มาใส่แทนหน่วยพันธุกรรมบางส่วนของ adenovirus ไวรัสที่เป็นพาหะไม่สามารถแบ่งตัวและก่อโรคได้เมื่อเข้าสู่ร่างกาย ได้แก่ **Astrazeneca** และ **Johnson & Johnson**

วัคซีนอีก 2 ชนิดคือชนิด mRNA และชนิดส่วนประกอบของโปรตีนยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศไทย

คำแนะนำเรื่องความจำเป็นของวัคซีน COVID-19 สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับหรือรอรับการปลูกถ่ายอวัยวะ

แนะนำการฉีดวัคซีนสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะ และผู้ป่วยที่รอการปลูกถ่ายอวัยวะ ที่มีโรคเรื้อรังไม่ว่าจะเป็นโรคไต โรคตับ หรือโรคหัวใจ เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ COVID-19 รุนแรงอันนำไปสู่การเสียชีวิต

จากการศึกษาในประชากรที่ไม่มีโรคประจำตัวพบว่าวัคซีนมีประโยชน์ในการช่วยลดความรุนแรงของโรค และยังสามารถป้องกันการติดเชื้อได้ โดยมีความปลอดภัยสูง แม้ประสิทธิภาพของวัคซีนแต่ละชนิดอาจมีความแตกต่างกัน แต่วัคซีนที่มีอยู่ในปัจจุบันถือว่ามีประสิทธิภาพทางคลินิกมากพอตามเกณฑ์ขององค์การ

อนามัยโลกที่จะนำมาใช้ให้กับผู้ป่วยได้ อย่างไรก็ตามการศึกษาถึงประสิทธิภาพของวัคซีน COVID-19 จำเพาะในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะยังมีอยู่อย่างจำกัด

การเกิดภูมิคุ้มกันตอบสนองต่อวัคซีนในผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะนั้นมีโอกาสต่ำกว่าคนปกติอันเป็นผลจากยากดภูมิคุ้มกัน ดังนั้นแม้ได้รับวัคซีนแล้ว ผู้ป่วยยังมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อดั้งเดิม เช่น สวมหน้ากากอนามัย ล้างมือ เว้นระยะห่างทางสังคม และงดการพบปะกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อ COVID-19

แนะนำฉีดวัคซีนแม้ในกรณีเคยติดเชื้อ COVID-19 และหายป่วยแล้ว เนื่องจากภูมิคุ้มกันที่พบจากการติดเชื้อไม่สูงพอที่จะป้องกันการติดเชื้อครั้งต่อไป และภูมิคุ้มกันที่ขึ้นอาจไม่ได้อยู่ได้ยาวนานเสมอไป ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการฉีดวัคซีน

1. ถ้าเป็นไปได้ ควรฉีดวัคซีนก่อนปลูกถ่ายอวัยวะอย่างน้อย 1 เดือน เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ภูมิคุ้มกันตอบสนองได้ดีกว่าหลังการปลูกถ่ายอวัยวะไปแล้ว
2. ในกรณีหลังปลูกถ่ายอวัยวะทุกอวัยวะ แนะนำฉีดวัคซีนหลังการปลูกถ่ายไปแล้ว อย่างน้อย 1 เดือน
3. ในกรณีที่ได้รับการรักษาภาวะปฏิเสธอวัยวะ (rejection) แนะนำฉีดวัคซีนหลังการรักษาไปแล้ว อย่างน้อย 1 เดือน เพื่อรอให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายทำงานดีขึ้นก่อน
4. ในกรณีที่ได้รับยาออกฤทธิ์ต่อการทำงานของเซลล์เม็ดเลือดขาวชนิด B-lymphocyte เช่น rituximab หรือออกฤทธิ์กำจัดเซลล์ lymphocyte เช่น anti-thymocyte globulin แนะนำฉีดวัคซีนหลังการรักษา ซ้ำออกไปมากกว่า 1 เดือน เนื่องจากภูมิคุ้มกันของร่างกายจะลดลงอย่างมาก ในกรณีนี้แนะนำให้บุคคลใกล้ชิดฉีดวัคซีนด้วยเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ

หมายเหตุ

- การศึกษาจำเพาะในผู้ป่วยปลูกถ่ายอวัยวะในปัจจุบันมีเฉพาะในวัคซีนชนิด mRNA

ลงวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2564